Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

27 noiembrie 2012 *

„Recurs — Regim lingvistic — Anunțuri de concursuri generale pentru recrutarea de administratori și de asistenți — Publicare integrală în trei limbi oficiale — Limba în care se desfășoară examenele — Alegerea celei de a doua limbi dintre cele trei limbi oficiale”

În cauza C-566/10 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 2 decembrie 2010,

Republica Italiană, reprezentată de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de J. Currall și de J. Baquero Cruz, în calitate de agenți, asistați de A. Dal Ferro, avvocato, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

Republica Lituania,

Republica Elenă, reprezentată de A. Samoni-Rantou, de S. Vodina și de G. Papagianni, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

intervenientе în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte, domnii A. Tizzano, M. Ilešič, A. Rosas (raportor), G. Arestis și J. Malenovský, președinți de cameră, domnii A. Borg Barthet și U. Lõhmus, doamna C. Toader, domnii J.-J. Kasel, M. Safjan și D. Šváby, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna A. Impellizzeri, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 iunie 2012,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 21 iunie 2012,

* Limba de procedură: italiana.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Republica Italiană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 13 septembrie 2010, Italia/Comisia (T-166/07 și T-285/07, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care Tribunalul a respins acțiunile pe care aceasta le-a introdus pentru anularea anunțurilor de concursuri generale EPSO/AD/94/07, privind constituirea unei liste de recrutare de administratori (AD 5) în domeniul informării, comunicării și mass-media (JO 2007, C 45 A, p. 3), EPSO/AST/37/07, privind constituirea unei liste de recrutare de asistenți (AST 3) în domeniul comunicării și informării (JO 2007, C 45 A, p. 15), și EPSO/AD/95/07, privind constituirea unei liste de recrutare de administratori (AD 5) în domeniul științelor informației (bibliotecă/documentare) (JO 2007, C 103 A, p. 7) (denumite în continuare, împreună, „anunțurile de concursuri în litigiu”).

Cadrul juridic

2 Articolele 1-6 din Regulamentul (CEE) nr. 1 al Consiliului din 15 aprilie 1958 de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO 1958, 17, p. 385, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1791/2006 al Consiliului din 20 noiembrie 2006 (JO L 363, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 7, p. 15, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1”), prevăd:

„*Articolul 1*

Limbile oficiale și limbile de lucru ale instituțiilor Uniunii sunt bulgara, ceha, daneza, olandeza, engleza, estona, finlandeza, franceza, germana, greaca, maghiara, irlandeza, italiana, letona, lituaniana, malteza, polona, portugheza, română, slovaca, slovena, spaniola și suedeza.

Articolul 2

Textele adresate instituțiilor de către un stat membru sau de către o persoană aflată sub jurisdicția unui stat membru se redactează, la alegerea expeditorului, într-una dintre limbile oficiale. Răspunsul se redactează în aceeași limbă.

Articolul 3

Textele adresate de către instituții unui stat membru sau unei persoane aflate sub jurisdicția unui stat membru se redactează în limba statului în cauză.

Articolul 4

Regulamentele și alte texte cu aplicabilitate generală se redactează în limbile oficiale.

Articolul 5

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene se publică în limbile oficiale.

Articolul 6

Instituțiile pot stabili modalitățile de aplicare a prezentului regim lingvistic prin regulamentele lor de procedură.”

3 Articolul 1d, articolul 7 alineatul (1) primul paragraf, articolul 24a, articolele 27 și 28, articolul 29 alineatul (1) și articolul 45 din Statutul funcționarilor Comunităților Europene, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 (JO L 124, p. 1, denumit în continuare „Statutul funcționarilor"), prevăd:

„*Articolul 1d*

(1) În aplicarea prezentului statut, se interzice orice discriminare, precum discriminarea bazată pe sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

[...]

(6) Respectând principiul nediscriminării și principiul proporționalității, orice limitare a punerii în aplicare a acestor principii trebuie justificată în mod obiectiv și rezonabil și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul. Aceste obiective pot justifica, printre altele, stabilirea unei vârste obligatorii de pensionare și a unei vârste minime pentru a beneficia de pensia pentru limită de vârstă.

[...]

Articolul 7

(1) Autoritatea împuternicită să facă numiri repartizează fiecare funcționar, prin numire sau prin transfer, într-un post din grupa sa de funcții corespunzătoare gradului său, acționând exclusiv în interesul serviciului și fără a ține seama de cetățenie.

[...]

Articolul 24a

Comunitățile facilitează perfecționarea profesională a funcționarului în măsura în care aceasta este compatibilă cu buna funcționare a serviciilor și în conformitate cu propriile lor interese.

Această perfecționare este, de asemenea, unul dintre criteriile avute în vedere pentru evoluția în carieră.

[...]

Articolul 27

Recrutarea trebuie să vizeze asigurarea angajării funcționarilor cu cel mai înalt nivel de competență, de eficiență și de integritate, recrutați pe o bază geografică cât mai largă dintre resortisanții statelor membre ale Comunităților.

Niciun post nu poate fi rezervat resortisanților unui anumit stat membru.

[...]

Articolul 28

Nimeni nu poate fi numit funcționar dacă:

[...]

(f) nu face dovada cunoașterii aprofundate a uneia dintre limbile Comunităților și cunoașterii satisfăcătoare a unei alte limbi a Comunităților, în măsura necesară exercitării atribuțiilor care îi revin.

[...]

Articolul 29

(1) În vederea ocupării posturilor vacante dintr-o instituție, autoritatea împuternicită să facă numiri [...]

[...]

inițiază procedura de concurs pe bază de dosare, pe bază de examene sau atât pe bază de dosare, cât și de examene. Procedura de concurs este stabilită în anexa III.

Această procedură poată fi inițiată și în vederea constituirii unei rezerve pentru recrutări ulterioare.

[...]

Articolul 45

(1) Promovarea se acordă printr-o decizie a autorității împuternicite să facă numiri, ținând seama de dispozițiile articolului 6 alineatul (2). Aceasta presupune numirea funcționarului în gradul superior din grupa de funcții în care este încadrat. O astfel de promovare se efectuează exclusiv prin selecție din rândul funcționarilor care dovedesc că au cel puțin doi ani vechime în gradul respectiv, după o analiză comparativă a meritelor funcționarilor cu drept de promovare. Atunci când efectuează analiza comparativă a meritelor, autoritatea împuternicită să facă numiri ia în considerare, în mod special, rapoartele de evaluare a funcționarilor, utilizarea, în exercitarea atribuțiilor lor, a altor limbi decât limba a cărei cunoaștere aprofundată au dovedit-o în conformitate cu articolul 28 litera (f) și, după caz, nivelul responsabilităților exercitate.

(2) Funcționarul are obligația de a demonstra, înainte de a i se acorda prima promovare după recrutare, capacitatea de a lucra într-o a treia limbă dintre cele menționate la articolul 314 din Tratatul CE. Instituțiile adoptă de comun acord dispozițiile comune de punere în aplicare a prezentului alineat. Aceste dispoziții prevăd accesul funcționarilor la formare într-o a treia limbă și stabilesc modalitățile de evaluare a capacității funcționarilor de a lucra într-o a treia limbă, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) litera (d) din anexa III."

4 Articolul 1 alineatele (1) și (2) și articolul 7 din anexa III la Statutul funcționarilor prevăd:

„*Articolul 1*

(1) Anunțul de concurs este stabilit de autoritatea împuternicită să facă numiri, după consultarea comisiei paritare.

Acesta trebuie să specifice:

(a) natura concursului (concurs intern în cadrul instituției, concurs intern în cadrul instituțiilor, concurs general și, după caz, comun pentru două sau mai multe instituții);

(b) modalitățile (concurs pe bază de dosare, pe bază de examene sau pe bază de dosare și examene);

(c) natura funcțiilor și atribuțiilor aferente posturilor care urmează să fie ocupate, precum și grupa de funcții și gradul propuse;

(d) ținând seama de articolul 5 alineatul (3) din statut, diplomele și alte calificări sau nivelul de experiență cerut pentru posturile care urmează să fie ocupate;

(e) în cazul unui concurs pe bază de examene, natura examenelor și baremul corespunzător fiecăruia;

(f) eventual, cunoștințele lingvistice cerute de natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate;

(g) eventual, limita de vârstă, precum și creșterea limitei de vârstă aplicabile agenților angajați în muncă de cel puțin un an;

(h) termenul de depunere a candidaturilor;

(i) după caz, derogările acordate în temeiul articolului 28 litera (a) din statut.

În cazul unui concurs general comun pentru două sau mai multe instituții, anunțul de concurs este stabilit de către autoritatea împuternicită să facă numiri menționată la articolul 2 alineatul (2) din statut, după consultarea comisiei paritare comune.

(2) În cazul concursurilor generale, trebuie publicat un anunț de concurs în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* cu cel puțin o lună înainte de termenul prevăzut pentru depunerea candidaturilor și, după caz, cu cel puțin două luni înainte de data de susținere a examenelor.

(3) Toate concursurile fac obiectul unei publicități în cadrul instituțiilor celor trei Comunități Europene cu respectarea acelorași termene.

[...]

Articolul 7

(1) Instituțiile, după obținerea avizului Comitetului pentru statutul funcționarilor, încredințează Oficiului European pentru Selecția Personalului [denumit în continuare «EPSO»] sarcina de a lua măsurile necesare pentru a garanta aplicarea unor norme uniforme în cadrul procedurilor de selecție a funcționarilor Comunităților și a procedurilor de evaluare și examinare menționate la articolele 45 și 45a din statut.

(2) Atribuțiile [EPSO] sunt următoarele:

(a) organizează concursuri generale, la cererea unei instituții;

[...]

(d) își asumă responsabilitatea generală pentru definirea și organizarea evaluării capacităților lingvistice în vederea garantării aplicării uniforme și coerente a condițiilor stabilite la articolul 45 alineatul (2).

[...]"

5 EPSO a fost înființat prin Decizia 2002/620/CE a Parlamentului European, a Consiliului, a Comisiei, a Curții de Justiție, a Curții de Conturi, a Comitetului Economic și Social, a Comitetului Regiunilor și a Ombudsmanului European din 25 iulie 2002 (JO L 197, p. 53, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 247). Potrivit articolului 2 alineatul (1) prima teză din această decizie, EPSO exercită competențele în materie de selecție conferite, în special, prin anexa III la acest statut autorităților competente să facă numiri ale instituțiilor semnatare ale prezentei decizii. Articolul 4 ultima teză din Decizia 2002/620 prevede că orice acțiune în domeniile vizate de această decizie este îndreptată împotriva Comisiei Europene.

6 Rolul EPSO a fost precizat prin articolul 7 din anexa III la Statutul funcționarilor, adăugat prin Regulamentul nr. 723/2004.

Istoricul litigiului

7 La 28 februarie 2007, EPSO a publicat anunțurile de concursuri generale EPSO/AD/94/07 și EPSO/AST/37/07 numai în edițiile germană, engleză și franceză ale *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* pentru a stabili, pe de o parte, o listă de rezervă destinată ocupării unor posturi vacante în cadrul instituțiilor pentru administratori (AD 5) în domeniul informării, comunicării și mass-media și, pe de altă parte, o listă de rezervă destinată ocupării unor posturi vacante în cadrul instituțiilor pentru asistenți (AST 3) în domeniul comunicării și informării.

8 La 8 mai 2007, EPSO a publicat anunțul de concurs general EPSO/AD/95/07 numai în edițiile germană, engleză și franceză ale *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* pentru a stabili o listă de rezervă destinată ocupării unor posturi vacante în special în cadrul Parlamentului European pentru administratori (AD 5) în domeniul științei informației (bibliotecă/documentare).

9 Punctul I A din anunțurile de concurs în litigiu, care reglementează condițiile de admitere la testele de acces, prevedea sub titlul „Cunoștințe lingvistice" că toți candidații trebuie să aibă o cunoaștere aprofundată a uneia dintre limbile oficiale ale Uniunii (denumite în continuare „limbile oficiale") ca limbă principală și o cunoaștere satisfăcătoare a germanei, a englezei sau a francezei ca a doua limbă obligatoriu diferită de limba principală. În plus, era prevăzut în același titlu că, în vederea clarității și a înțelegerii cuprinsului general al textelor și a corespondenței scrise dintre EPSO și candidați, invitațiile la fiecare probă și examen, precum și corespondența scrisă dintre EPSO sau secretariatul comisiei de examinare și candidați se vor purta numai în germană, în engleză sau în franceză. Punctul I B din anunțul de concurs în litigiu indica, în plus, că testele de acces se vor desfășura „în germană, în engleză sau în franceză ([a doua] limbă)".

10 Punctul II A din anunțurile de concurs în litigiu, referitor la natura funcțiilor și la condițiile de admitere la concursuri, prevedea sub titlul „Cunoștințe lingvistice" că, pentru a fi admiși la examenele scrise, candidații trebuie să aibă o cunoaștere aprofundată a uneia dintre limbile oficiale ca limbă principală și o cunoaștere satisfăcătoare a germanei, a englezei sau a francezei ca a doua limbă, obligatoriu diferită de limba principală. Punctul II B din anunțul de concurs în litigiu prevedea, în plus, că examenele scrise se vor desfășura „în germană, în engleză sau în franceză ([a doua] limbă [...])".

11 La 20 iunie 2007 și la 13 iulie 2007, EPSO a publicat două modificări ale anunțurilor de concurs în litigiu în toate edițiile lingvistice ale *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene* (C 136 A, p. 1, și C 160, p. 14). Potrivit modificării publicate la 20 iunie 2007, candidații trebuiau să aibă, pentru concursul

EPSO/AD/94/07, fie studii universitare de trei ani în domeniul în cauză, și anume domeniul informării, comunicării și mass-media, fie orice studii universitare de trei ani, urmate de o experiență profesională într-un domeniu relevant pentru această funcție de cel puțin trei ani. Se preciza de asemenea, pentru concursul EPSO/AST/37/07, că, în funcție de tipul de calificare deținută de candidați, era necesară o experiență profesională de trei sau de șase ani. Potrivit modificării publicate la 13 iulie 2007, candidații trebuiau să aibă, pentru concursul EPSO/AD/95/07, studii universitare de trei ani în domeniul științelor informației (bibliotecă/documentare) sau studii universitare de trei ani urmate de o specializare în acest domeniu, nefiind necesară niciun fel de experiență. În plus, cele două modificări făceau trimitere în mod expres la versiunea integrală a anunțurilor de concurs în litigiu, publicate în edițiile germană, engleză și franceză ale Jurnalului Oficial, și stabileau un nou termen de depunere a candidaturilor pentru concursurile în discuție.

Acțiunile la Tribunal și hotărârea atacată

12 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 8 mai 2007, Republica Italiană a formulat o acțiune având ca obiect anularea anunțurilor de concurs EPSO/AD/94/07 și EPSO/AST/37/07. Republica Lituania a intervenit în susținerea concluziilor Republicii Italiene în această cauză, înregistrată sub numărul T-166/07.

13 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 18 iulie 2007, Republica Italiană a introdus o acțiune în anularea anunțului de concurs EPSO/AD/95/07. Republica Elenă a intervenit în susținerea concluziilor Republicii Italiene în această cauză, înregistrată sub numărul T-285/07.

14 Prin Ordonanța din 9 noiembrie 2009, cauzele T-166/07 și T-285/07 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

15 În esență, Republica Italiană contesta, în primul rând, nepublicarea integrală în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a anunțurilor de concurs în litigiu în celelalte limbi oficiale în afară de limbile germană, engleză și franceză și, în al doilea rând, limitarea arbitrară la numai trei limbi la alegerea celei de a doua limbi pentru participarea la concursurile în cauză, pentru corespondența scrisă cu EPSO și pentru desfășurarea examenelor.

16 După ce a respins o cerere de nepronunțare asupra fondului cauzei formulată de Comisie, Tribunalul a examinat, în primul rând, motivul întemeiat pe încălcarea articolului 290 CE și, în al doilea rând, motivul întemeiat pe încălcarea articolelor 1, 4, 5 și 6 din Regulamentul nr. 1. În al treilea rând, Tribunalul s-a pronunțat cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea principiilor nediscriminării, proporționalității și multilingvismului. Acest motiv, care are două aspecte, viza, la primul aspect, conformitatea cu cele trei principii a publicării integrale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a anunțurilor de concurs în litigiu numai în limbile germană, engleză și franceză. Al doilea aspect al acestui motiv privea conformitatea cu aceleași principii a alegerii celei de a doua limbi dintre cele trei limbi reținute pentru participarea la concursurile în discuție, pentru corespondența scrisă cu EPSO și pentru desfășurarea examenelor. În al patrulea rând, Tribunalul a examinat motivul întemeiat pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime pentru a verifica dacă publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a anunțurilor de concurs în litigiu aduce atingere acestui principiu, întrucât aceasta contravine unei practici constante urmate până în luna iulie 2005, care constă în redactarea și în publicarea în întregime în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a anunțurilor de concurs în toate limbile oficiale. În sfârșit, Tribunalul a examinat motivele întemeiate pe nemotivarea anunțurilor de concurs în litigiu și pe abuzul de putere.

17 Tribunalul a respins fiecare dintre aceste motive și, pe cale de consecință, acțiunile în anulare.

Concluziile părților în recurs

18 Republica Italiană solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— pronunțarea în mod direct cu privire la litigiu și anularea anunțurilor de concurs în litigiu;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

19 Comisia solicită Curții:

— respingerea recursului;

— obligarea Republicii Italiene la plata cheltuielilor de judecată.

20 Republica Elenă solicită Curții să admită memoriul în răspuns, astfel încât hotărârea pronunțată de Tribunal la 13 septembrie 2010 în cauzele T-166/07 și T-285/07 să fie anulată.

21 Republica Lituania nu a depus memoriu în răspuns.

Cu privire la recurs

22 Recursul este întemeiat pe șapte motive.

Argumentele părților

Primul motiv

23 Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 290 CE și a articolului 6 din Regulamentul nr. 1.

24 Acest motiv privește punctele 41 și 42 din hotărârea atacată prin care Tribunalul a statuat că anunțurile de concurs în litigiu nu încalcă articolul 290 CE, întrucât au fost adoptate de Comisie în temeiul competenței recunoscute instituțiilor și organelor comunitare prin articolul 6 din Regulamentul nr. 1, care permite în mod expres instituțiilor să stabilească modalitățile de aplicare a regimului lingvistic prin reglementări interne. Referindu-se în special la punctul 48 din Concluziile avocatului general Poiares Maduro prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 15 martie 2005, Spania/Eurojust (C-160/03, Rec., p. I-2077) și la jurisprudența citată, Tribunalul a statuat la aceleași puncte că instituțiilor trebuie să li se recunoască o anumită autonomie funcțională în exercitarea competenței care le este conferită de articolul 6 din Regulamentul nr. 1 pentru a se asigura buna funcționare a acestora.

25 Republica Italiană susține că Tribunalul a încălcat articolul 290 CE și articolul 6 din Regulamentul nr. 1, întrucât a recunoscut competența Comisiei de a adopta anunțurile în litigiu, cu toate că, în primul rând, niciun regulament de procedură nu a fost niciodată adoptat de Comisie pentru a stabili modalitățile de aplicare a Regulamentului nr. 1, în al doilea rând, un anunț de concurs nu este un regulament de procedură și, în al treilea rând, Comisia, prin intermediul EPSO, s-a substituit Consiliului, susținând că adoptă, prin intermediul unei simple practici administrative, un regim lingvistic într-un domeniu important cum este cel al concursurilor de acces la o carieră în administrația Uniunii.

26 Republica Elenă, făcând trimitere la Hotărârea Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene din 15 iunie 2010, Pachtitis/Comisia (F-35/08), hotărâre care, la data depunerii memoriului în apărare de către Republica Elenă, făcea obiectul unui recurs formulat de Comisie, respins prin Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2011, Comisia/Pachtitis (T-361/10 P, Rep., p. II-8225), subliniază că EPSO nu este competent să stabilească limba în care se desfășoară un concurs, nu numai întrucât acest lucru înseamnă să stabilească regimul lingvistic al unei instituții, ceea ce este de competența Consiliului, dar și pentru că limbile constituie „conținutul examenelor” și fac parte din cunoștințele a căror evaluare este de competența comisiei de examinare a concursului. Republica Elenă ridică problema existenței unei „autonomii funcționale”, după cum s-a menționat la punctul 41 din hotărârea atacată, întemeiată pe articolul 6 din Regulamentul nr. 1 și recunoscută de Tribunal instituțiilor. Aceasta conchide că regulamentul este utilizat pentru a se evita votul în unanimitate impus de articolul 290 CE.

27 Comisia consideră că Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept. Aceasta amintește că necesitatea de a recunoaște instituțiilor o anumită autonomie funcțională rezultă din jurisprudența Curții. Astfel, Tribunalul, în mod întemeiat, a reținut că anunțurile de concurs sunt expresia acestei competențe de autoorganizare. Faptul că Comisia nu a adoptat dispoziții interne în sensul articolului 6 din Regulamentul nr. 1 nu ar fi pertinent, întrucât această dispoziție nu ar fi decât expresia unei competențe de autoorganizare mai extinse.

Al doilea motiv

28 Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 1 și a articolelor 4-6 din Regulamentul nr. 1.

29 Acesta vizează punctele 52-57 din hotărârea atacată. La punctul 52 din această hotărâre, Tribunalul, citând în special punctul 60 din Hotărârea din 5 octombrie 2005, Rasmussen/Comisia (T-203/03, RecFP, p. I-A-279 și II-1287), a amintit o jurisprudență constantă potrivit căreia „Regulamentul nr. 1 nu este aplicabil relațiilor dintre instituții și funcționarii și agenții acestora, întrucât stabilește numai regimul lingvistic aplicabil între instituții și un stat membru sau o persoană care intră sub jurisdicția unuia dintre statele membre”. La punctul 53 din hotărârea respectivă, care face trimitere în special la punctul 13 din Hotărârea din 7 februarie 2001, Bonaiti Brighina/Comisia (T-118/99, RecFP, p. I-A-25 și II-97), Tribunalul a considerat că „funcționarii și ceilalți agenți ai Comunităților, precum și candidații la astfel de posturi intră numai sub jurisdicția Comunităților” și că, în plus, „articolul 6 din Regulamentul nr. 1 permite în mod expres instituțiilor să stabilească modalitățile de aplicare a regimului lingvistic în regulamentele lor de procedură”. La punctul 54 din hotărârea atacată, Tribunalul a justificat asimilarea candidaților la astfel de posturi cu funcționarii și cu ceilalți agenți ai Comunităților în materie de regim lingvistic aplicabil prin „faptul că respectivii candidați intră în relație cu o instituție numai în scopul de a obține un post de funcționar sau de agent, pentru care anumite cunoștințe lingvistice sunt necesare și pot fi impuse prin dispozițiile comunitare aplicabile pentru ocuparea postului în cauză”. Tribunalul a concluzionat la punctele 55 și 56 din această hotărâre că „articolele 1, 4 și 5 din Regulamentul nr. 1 nu se aplică în cazul anunțurilor de concurs în litigiu” și că „alegerea limbii de publicare externă a unui anunț pentru ocuparea unui post vacant intră [...] în responsabilitatea instituțiilor”.

30 Republica Italiană subliniază din nou că niciun regulament de procedură nu a fost adoptat de Comisie în aplicarea articolului 6 din Regulamentul nr. 1. Ea susține, pe de altă parte, că un anunț de concurs este un text cu aplicabilitate generală în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 1, întrucât acesta îi poate interesa pe toți resortisanții comunitari și că, în orice caz, anunțul este legea specială a concursului. Acest aspect ar fi confirmat de articolul 1 alineatul (2) din anexa III la Statutul funcționarilor, care impune publicarea anunțurilor de concurs în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*. Acest stat membru contestă, în sfârșit, asimilarea candidaților la un concurs cu funcționarii și cu ceilalți agenți, subliniind că un candidat este un cetățean al Uniunii care are un drept public

subiectiv fundamental de a avea acces la posturile din cadrul funcției publice a Uniunii și care, atunci când solicită să participe la un concurs pentru a fi recrutat de o instituție, este în mod necesar extern față de aceasta.

31 Republica Elenă susține că există o contradicție între punctele 41 și 42 din hotărârea atacată, în care Tribunalul a conchis că anunțurile de concurs în litigiu au fost adoptate în temeiul competenței recunoscute instituțiilor prin articolul 6 din Regulamentul nr. 1, și punctele 52-58 din această hotărâre, în care a respins motivul întemeiat pe încălcarea articolelor 1 și 4-6 din Regulamentul nr. 1, pentru motivul că regulamentul nu este aplicabil în cazul relațiilor dintre instituțiile Uniunii și funcționarii acestora. Potrivit Republicii Elene, fie Regulamentul nr. 1 este aplicabil și, în acest caz, articolul 6 din acesta este relevant, fie nu este aplicabil. Aceasta susține, pe de altă parte, că punctul 60 din Hotărârea Rasmussen, citată anterior, este o simplă afirmație care nu este justificată și care, prin repetare, a devenit o jurisprudență constantă.

32 Comisia consideră că Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept în special în ceea ce privește asimilarea candidaților la un concurs cu funcționarii încadrați într-un post. Un astfel de principiu ar figura de asemenea în jurisprudența Curții pentru a justifica aplicarea procedurilor din Statutul funcționarilor în cazul celor care revendică această calitate. Pe de altă parte, un anunț de concurs ar stabili normele aplicabile persoanelor care își depun candidatura, norme care ar exprima numai interesul serviciului și, așadar, nevoile interne ale instituției. Un astfel de anunț nu ar putea, așadar, să constituie un text cu aplicabilitate generală.

33 Comisia subliniază că anexa III la Statutul funcționarilor impune obligații pentru a garanta egalitatea accesului la informație și nu cuprinde cerințe lingvistice de formă care caracterizează regimul „extern”, și anume relațiile dintre instituții și mediul exterior.

Al treilea motiv

34 Al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiilor nediscriminării, proporționalității și multilingvismului și, mai precis, pe încălcarea articolului 12 CE, a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), a articolului 6 alineatul (3) UE, a articolului 5 din Regulamentul nr. 1, a articolului 1 alineatele (2) și (3) din anexa III la Statutul funcționarilor și, în sfârșit, a articolului 230 CE.

35 Acesta vizează punctele 72-91 din hotărârea atacată prin care Tribunalul a statuat cu privire la primul aspect al motivului, referitor la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* în limbile germană, engleză și franceză a anunțurilor de concurs în litigiu, precum și la publicarea în Jurnal, în toate limbile oficiale, a modificărilor la anunțurile de concurs menționate.

36 La punctul 72 din hotărârea atacată, Tribunalul a menționat „că nicio dispoziție și niciun principiu de drept comunitar nu impun ca anunțurile de concurs să fie publicate în mod sistematic în Jurnalul Oficial în toate limbile oficiale”. Tribunalul a amintit, totuși, la punctul 74 din această hotărâre că, „deși administrația este îndreptățită să adopte măsurile care i se par corespunzătoare în vederea reglementării anumitor aspecte ale procedurii de recrutare a personalului, nu este mai puțin adevărat că aceste măsuri nu trebuie să conducă la o discriminare pe motiv de limbă între candidații la un post determinat”. La punctul 84 din hotărârea respectivă, Tribunalul a constatat „că anunțurile de concurs în litigiu au fost publicate integral numai în limba germană, engleză și franceză”. Acesta a considerat, totuși, la punctul 85 din aceeași hotărâre că cele două modificări publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* în toate limbile oficiale, prin care publicul a fost informat succint cu privire la existența și la conținutul anunțurilor de concurs în litigiu și prin care se face trimitere la edițiile germană, engleză și franceză pentru a obține textul integral al acestora, „au remediat lipsa publicării în Jurnalul Oficial a anunțurilor de concurs în litigiu în toate limbile oficiale”. Tribunalul a conchis, așadar, la punctul 90 din hotărârea atacată că „publicarea, în mod integral, în Jurnalul Oficial a

anunțurilor de concurs în litigiu în numai trei limbi, urmată de o publicare succintă în Jurnalul Oficial, în toate limbile oficiale, a unor modificări la anunțurile respective nu constituie o discriminare întemeiată pe motive de limbă între candidați, contrară articolului 12 CE[, că aceasta] nu constituie nici o încălcare a articolului 6 alineatul (3) UE, care se limitează să precizeze că Uniunea respectă identitățile naționale[, și că] nu aduce atingere articolului 22 din cartă, aceasta fiind în plus lipsită de forță juridică obligatorie".

37 Republica Italiană susține că, luând în considerare modificările la anunțurile de concurs, Tribunalul a încălcat articolul 230 CE, întrucât legalitatea unui act trebuie să fie examinată ținând seama de modul său de redactare la data la care a fost adoptat. Aceasta susține, pe de altă parte, că, în orice caz, publicarea modificărilor nu a permis să se remedieze lipsa publicării anunțurilor în toate limbile oficiale.

38 Potrivit Republicii Italiene, raționamentul Tribunalului este tautologic, în sensul că prezumă cunoașterea celor trei limbi pentru motivul că anunțurile nu prevedeau decât aceste trei limbi. Or, trebuia să se justifice tocmai limitarea la cele trei limbi, precum și discriminarea care rezulta de aici.

39 Republica Elenă susține, de asemenea, că anunțurile de concurs ar fi trebuit să fie publicate în toate limbile oficiale și contestă faptul că publicarea modificărilor a remediat încălcarea inițială.

40 Comisia arată că argumentele expuse în cadrul prezentului motiv nu repun în discuție raționamentul Tribunalului de la punctele 72, 73-76 și 79-81 din hotărârea atacată, care erau suficiente potrivit acesteia pentru a sta la baza dispozitivului acestei hotărâri. În orice caz, anunțul de concurs trebuia să menționeze cerințele impuse de interesul serviciului, pentru a evita situația în care persoane necalificate se prezintă în mod inutil. Comisia susține că Tribunalul a motivat corect concluzia la care a ajuns, potrivit căreia obligația instituției nu este de a publica anunțurile de concurs în întregime în limbile oficiale, ci de a garanta că metoda de publicare aleasă nu constituie o sursă de discriminare între candidați.

Al patrulea motiv

41 Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea normelor referitoare la nediscriminare pe motive de limbă, a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, a articolului 1d alineatele (1) și (6), a articolului 27 al doilea paragraf și a articolului 28 litera (f) din Statutul funcționarilor.

42 Acesta privește punctele 93-105 din hotărârea atacată, în cuprinsul cărora Tribunalul s-a pronunțat cu privire la un aspect al unui motiv referitor la alegerea celei de a doua limbi dintre cele trei limbi pentru participarea la concursurile în discuție, pentru orice comunicare cu EPSO și pentru desfășurarea examenelor și a conchis, la punctul 105, că motivul întemeiat pe încălcarea principiilor nediscriminării, proporționalității și multilingvismului trebuie respins în totalitate.

43 Bazându-se pe Concluziile avocatului general Poiares Maduro prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Spania/Eurojust, citată anterior, Tribunalul a amintit la punctul 93 din hotărârea atacată „că buna funcționare a instituțiilor și a organelor comunitare poate să justifice în mod obiectiv o alegere limitată cu privire la limbile de comunicare internă". La punctul 94 din această hotărâre, Tribunalul a amintit de asemenea că alegerea uneia sau a mai multe limbi oficiale pe plan intern nu poate să afecteze accesul egal al cetățenilor Uniunii la posturile propuse de instituțiile și de organele comunitare. Tribunalul a constatat, totuși, la punctul 95 din hotărârea menționată „că orice candidat la concursurile în discuție care are cunoștințele lingvistice impuse de anunțurile de concurs în litigiu a putut să aibă acces și să participe, în aceleași condiții, la procedurile de recrutare". La punctul 99 din hotărârea atacată, Tribunalul a menționat că „Republica Italiană nu a prezentat niciun element concret de natură să pună în discuție caracterul pertinent al cunoștințelor lingvistice impuse de anunțurile de concurs în litigiu [și că] nu poate, prin urmare, să susțină că această cerință nu este

dictată în mod obiectiv de nevoile serviciului”. Tribunalul a menționat de asemenea la acest punct că lipsa publicării inițiale a unei mențiuni în toate limbile oficiale nu a defavorizat candidații a căror limbă principală nu era limba germană, engleză sau franceză, întrucât cele două modificări publicate ulterior au redeschis termenul pentru depunerea candidaturilor la concursurile în discuție. În sfârșit, la punctul 101 din hotărârea respectivă, Tribunalul a statuat că, deși domeniile vizate de anunțurile de concurs în litigiu necesită o mare varietate de competențe lingvistice, faptul că limba principală, în privința căreia anunțurile respective impun o cunoaștere aprofundată, poate fi orice limbă oficială este suficient pentru a garanta o mare varietate de competențe lingvistice în recrutarea candidaților care răspund la anunțurile respective.

44 Prin intermediul acestui motiv, Republica Italiană susține că a nu accepta decât trei limbi oficiale ca a doua limbă pentru orice comunicare cu EPSO, precum și pentru desfășurarea examenelor din cadrul concursului constituie o discriminare pe motive de limbă, mai întâi în ceea ce privește celelalte limbi care nu sunt reținute ca a doua limbă, dar și în privința resortisanților statelor membre care cunosc o a doua limbă oficială diferită de cele trei limbi reținute. Aceasta arată că posibilitatea instituțiilor de a stabili modalitățile de aplicare a regimului lingvistic în regulamentele lor de procedură nu vizează decât funcționarea internă a instituțiilor, iar nu desfășurarea concursurilor externe și că, în orice caz, nicio instituție nu a adoptat dispoziții în această privință.

45 Acest stat membru susține, în plus, că, în ceea ce privește principiul interdicției de a rezerva posturi pentru resortisanții unui stat membru determinat, prevăzut la articolul 27 al doilea paragraf din Statutul funcționarilor, restricțiile în utilizarea limbilor în cadrul instituțiilor trebuie să fie considerate excepții care ar trebui să fie justificate în mod corespunzător. Pe de altă parte, articolul 28 din Statutul funcționarilor ar preciza că a doua limbă poate fi aleasă dintre oricare dintre limbile Uniunii și nu ar prevedea o poziție privilegiată pentru niciuna dintre ele în această privință. Statul membru menționat deduce de aici că limbile de selecție trebuie să fie cele mai neutre posibil în raport cu calificările căutate, ceea ce ar presupune că toate limbile Uniunii pot fi admise. Potrivit Republicii Italiene, o interpretare corectă a articolului 28 litera (f) din Statutul funcționarilor trebuie să conducă la concluzia că pentru a fi eficientă și nediscriminatorie evaluarea calificărilor profesionale necesare pentru a fi selecționat nu ar trebui să fie influențată în mod decisiv de cunoștințele lingvistice ale candidatului. Această interpretare ar fi confirmată de articolul 1 din anexa III la Statutul funcționarilor, potrivit căruia anunțul de concurs trebuie să menționeze, eventual, cunoștințele lingvistice cerute de natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate. Limitările pe care le prevede această dispoziție nu constituie decât simple eventualități. Acestea trebuie să fie motivate în anunț și să se întemeieze pe ceea ce este „necesar exercitării atribuțiilor” și pe „natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate”. Or, anunțurile de concurs în litigiu nu ar fi respectat aceste reguli.

46 Republica Italiană contestă afirmația Tribunalului de la punctele 98 și 99 din hotărârea atacată, potrivit căreia aceasta nu ar fi demonstrat că alegerea celor trei limbi ca limbi de desfășurare a examenelor este necorespunzătoare în raport cu finalitatea concursurilor în cauză. Republica Italiană susține că nu ei îi revenea sarcina probei, ci Comisiei, din moment ce această instituție invocă o excepție de la regulile potrivit cărora toate limbile comunitare sunt limbi oficiale și limbi de lucru.

47 Republica Italiană nu neagă importanța nevoilor organizatorice interne, chiar a practicilor, în cadrul instituțiilor. Ea consideră, totuși, că, atunci când această importanță se traduce prin limitări aduse posibilităților resortisanților europeni de exprimare lingvistică, ea trebuie să fie invocată în cadrul unor norme transparente și adecvate. Instituțiile ar trebui să precizeze natura nevoilor care pot conduce la limitări lingvistice nu numai în cadrul instituțiilor, dar cu atât mai mult în cazul concursurilor de admitere, care nu constituie o simplă problemă internă a instituțiilor, precum și modalitățile procedurale prin care pot fi impuse astfel de limitări. Potrivit acestui stat membru, exercitarea unei competențe discreționare întemeiate în exclusivitate pe importanța unor pretinse practici de fapt – fără ca nivelul sau criteriile să fie cunoscute – nu ar fi acceptabilă.

48 Comisia subliniază că Republica Italiană nu contestă existența unei nevoi obiective a instituțiilor care să justifice limitarea alegerii celei de a doua limbi a concursului la trei limbi oficiale determinate. Aceasta amintește, pe de altă parte, că aceste nevoi sunt recunoscute de jurisprudență (Hotărârea din 5 aprilie 2005, Hendrickx/Consiliul, T-376/03, RecFP, p. I-A-83 și II-379). Comisia susține, în sfârșit, că constatarea Tribunalului de la punctul 95 din hotărârea atacată, potrivit căreia „orice candidat la concursurile în discuție care are competențele lingvistice impuse prin anunțurile de concurs în litigiu a putut să aibă acces și să participe, în aceleași condiții, la procedurile de recrutare", este o constatare de fapt pe care Curtea nu este competentă să o controleze în cadrul unui recurs.

Al cincilea motiv

49 Al cincilea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 6 alineatul (3) UE, în sensul că acest articol definește principiul protecției încrederii legitime ca drept fundamental care rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre.

50 Acesta vizează punctele 110-115 din hotărârea atacată, în care Tribunalul a respins motivul întemeiat pe atingerea adusă acestui principiu. Tribunalul a reținut, printre altele, la punctul 110 din această hotărâre că „nimeni nu poate invoca o încălcare a acestui principiu în lipsa unor asigurări precise pe care i le-ar fi furnizat administrația" și la punctul 112 din hotărârea respectivă „că o simplă practică [...] nu are valoare de informații precise, necondiționate și concordante" în sensul jurisprudenței.

51 Republica Italiană susține că, negând existența unei încrederi legitime pentru motivul că nu a fost furnizată nicio asigurare, fără să țină seama de importanța practicii de câteva decenii, a cărei existență a fost constatată chiar de Tribunal, acesta din urmă a încălcat principiul încrederii legitime. Schimbarea orientării, fără preaviz și fără justificare, în favoarea trilingvismului poate să fi discriminat persoanele care intenționau în mod rezonabil să acceadă la cariera europeană pe baza unor competențe lingvistice diferite și până în acel moment întru totul admise.

52 Comisia consideră că Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept în această privință.

Al șaselea motiv

53 Al șaselea motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 253 CE, referitor la obligația de motivare a actelor.

54 Acesta privește punctele 125 și 126 din hotărârea atacată. La punctul 125 din această hotărâre, Tribunalul a amintit „că rolul esențial al anunțului de concurs constă în informarea persoanelor interesate într-un mod cât mai exact posibil cu privire la natura condițiilor necesare pentru a ocupa postul despre care este vorba, pentru a le da posibilitatea de a aprecia, pe de o parte, dacă este cazul să își depună candidatura și, pe de altă parte, ce documente justificative sunt importante pentru lucrările comisiei de examinare și trebuie, prin urmare, să fie anexate candidaturilor". La punctul 126 din hotărârea respectivă, Tribunalul a considerat că „nu revine administrației sarcina de a justifica, în anunțurile de concurs în litigiu, alegerea celor trei limbi care trebuie utilizate ca a doua limbă pentru a participa la concursuri, din moment ce este cert că [această alegere] răspunde cerințelor sale interne".

55 Republica Italiană susține că Tribunalul a confundat funcția anunțurilor de concurs și motivarea acestora. Anunțurile puneau în aplicare posibilități de restricții lingvistice conferite prin Statutul funcționarilor și trebuiau, prin urmare, să indice legătura funcțională precisă dintre natura sarcinilor care trebuie îndeplinite sau nevoile serviciului și restricțiile lingvistice aduse procedurii de selecție. Tăcerea totală cu privire la existența și la natura pretinselor „nevoi interne" nu permite controlul de

către instanță și de către destinatarii actului cu privire la alegerea Comisiei. Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept considerând că motivarea referitoare la nevoile aferente ale serviciului putea fi întemeiată pe prezența, în anunț, a unor dispoziții restrictive.

56 Comisia amintește că necesitatea unei motivări este în funcție de natura și de finalitatea actului în discuție. În speță, nu era vorba despre acte obligatorii, ci despre acte de informare, și anume invitații de participare la concursuri. Comisia consideră că Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat la punctul 126 din hotărârea atacată că nu se impunea nicio motivare referitoare la alegerea celor trei limbi care trebuie utilizate.

Al șaptelea motiv

57 Al șaptelea motiv este întemeiat pe încălcarea normelor de fond proprii naturii și finalității anunțurilor de concurs și în special a articolului 1d alineatele (1) și (6), a articolului 28 litera (f) și a articolului 27 al doilea paragraf din Statutul funcționarilor.

58 Acesta privește punctele 128-135 din hotărârea atacată, în cuprinsul cărora Tribunalul a considerat în special că EPSO nu săvârșise un abuz de putere din moment ce acesta din urmă nu utilizase regimul lingvistic al concursurilor în scopuri fără legătură cu atribuțiile sale. Republica Italiană contestă punctul 133 din această hotărâre, în cuprinsul căruia Tribunalul a observat că „comisia de examinare este ținută de anunțul de concurs și, în special, de condițiile de admitere stabilite prin acesta”, precum și punctul 134 din hotărârea respectivă, prin care Tribunalul a concluzionat că „nu se poate imputa EPSO că a stabilit, în anunțurile de concurs în litigiu, cerințe lingvistice care, fiind condiții de admitere, pot să excludă anumiți candidați potențiali și, în special, că a recurs la modalități de publicare care împiedică, în practică, participarea la concursurile în discuție a persoanelor interesate, întrucât nu îndeplinesc aceste cerințe lingvistice”.

59 Potrivit Republicii Italiene, cerințele lingvistice sunt distincte de cerințele profesionale. Cerințele lingvistice ar trebui să fie controlate de comisia de examinare în cadrul procedurii de selecție, iar nu anterior acesteia, de organismul care a emis anunțul de concurs. Restricțiile lingvistice preliminare, și anume cele prevăzute în anunțul de concurs, nu ar fi admisibile decât dacă sunt legate de nevoi ale serviciului care sunt demonstrate. Or, în speță, Comisia nu a indicat în anunțurile de concurs în litigiu nicio cerință lingvistică de natură să justifice limitările, susținând, după cum reiese din cuprinsul punctului 134 din hotărârea atacată, că limitările respective „împiedicau, în practică, participarea persoanelor interesate la concursurile în discuție”, întrucât acestea nu îndeplinesc cerințele lingvistice restrictive impuse de aceste anunțuri. Acest stat membru conchide că, reținând că nu revine comisiei de examinare sarcina de a evalua competențele lingvistice ale candidaților, întrucât organul care a adoptat anunțul putea, cu titlu preventiv, să efectueze o selecție preliminară a persoanelor interesate pe baze strict lingvistice, Tribunalul a încălcat dispozițiile menționate anterior și principiul pe care acestea îl implică, potrivit căruia anunțurile de concurs trebuie să urmărească să verifice, în modul cel mai amplu posibil, existența competențelor lingvistice necesare pentru ocuparea posturilor în cadrul instituțiilor.

60 Comisia arată că Republica Italiană repetă raționamentul expus deja în celelalte motive și face ea însăși trimitere la răspunsurile sale la aceste motive. Ea amintește din nou că Republica Italiană nu a pus la îndoială realitatea situației de fapt din instituții în ceea ce privește utilizarea anumitor limbi pentru facilitarea comunicării interne.

Aprecierea Curții

61 Trebuie să se examineze împreună, pe de o parte, primele trei motive, referitoare la publicarea anunțurilor de concurs în litigiu, și, pe de altă parte, ultimele patru motive, referitoare la desemnarea limbilor germană, engleză și franceză ca a doua limbă, ca limbă de comunicare cu EPSO și ca limbă pentru desfășurarea examenelor.

Cu privire la primele trei motive, referitoare la publicarea anunțurilor de concurs

62 Potrivit articolului 1 din anexa III la Statutul funcționarilor, un anunț de concurs este stabilit de autoritatea împuternicită să facă numiri din cadrul instituției care organizează concursul după consultarea comisiei paritare și trebuie să cuprindă anumite informații referitoare la concurs. În urma Deciziei 2002/620, competențele de selecție acordate în special prin această anexă autorităților împuternicite să facă numiri din cadrul instituțiilor semnatare ale deciziei respective sunt exercitate de EPSO.

63 În prezentul recurs, au fost invocate două dispoziții potrivit cărora s-ar impune publicarea anunțurilor de concurs în litigiu în toate limbile oficiale, și anume articolul 4 din Regulamentul nr. 1, precum și articolul 1 alineatul (2) din anexa III la Statutul funcționarilor coroborat cu articolul 5 din Regulamentul nr. 1. Trebuie să se examineze, așadar, obligațiile prevăzute de fiecare dintre aceste dispoziții.

64 Articolul 4 din Regulamentul nr. 1 prevede că regulamentele și alte texte cu aplicabilitate generală se redactează în limbile oficiale. În această privință, Comisia susține, mai întâi, că Regulamentul nr. 1 nu este aplicabil anunțurilor de concurs, întrucât acestea privesc persoane asimilate funcționarilor, apoi, în orice caz, că instituția are posibilitatea de a stabili limba de publicare a anunțului conform articolului 6 din acest regulament și, în sfârșit, că anunțurile de concurs nu sunt texte cu aplicabilitate generală.

65 La punctul 52 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că, potrivit unei jurisprudențe constante a Tribunalului, Regulamentul nr. 1 nu este aplicabil relațiilor dintre instituții și funcționarii și agenții acestora, întrucât stabilește numai regimul lingvistic aplicabil între instituții și un stat membru sau o persoană care intră sub jurisdicția unuia dintre statele membre.

66 Potrivit Tribunalului, această inaplicabilitate ar fi justificată, pe de o parte, prin faptul că funcționarii și ceilalți agenți, precum și candidații la concursuri se află în exclusivitate sub jurisdicția Comunităților în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor din Statutul funcționarilor și, pe de altă parte, prin articolul 6 din Regulamentul nr. 1.

67 În această privință, trebuie menționat, mai întâi, că articolul 1 din Regulamentul nr. 1 prevede în mod expres care sunt limbile de lucru ale instituțiilor, iar articolul 6 din acest regulament prevede că instituțiile pot stabili modalitățile de aplicare a regimului lingvistic prin regulamentele de procedură. Cu toate acestea, trebuie să se constate că instituțiile vizate de anunțurile de concurs în litigiu nu au stabilit, în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 1, modalitățile regimului lingvistic prin regulamentele lor de procedură. În special, după cum a arătat avocatul general la punctul 29 din concluzii, anunțurile de concurs nu pot fi considerate că reprezintă regulamente de procedură în această privință.

68 În lipsa unor norme administrative speciale aplicabile funcționarilor și agenților și în lipsa unor dispoziții în această privință în regulamentele de procedură ale instituțiilor vizate de anunțurile de concurs în litigiu, niciun text nu permite să se conchidă că relațiile dintre aceste instituții și funcționarii și agenții lor sunt excluse în totalitate din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1.

69 *A fortiori*, această situație se regăsește în ceea ce privește relațiile dintre instituții și candidații la un concurs extern care nu sunt, în principiu, nici funcționari, nici agenți.

70 În continuare, în ceea ce privește aspectul dacă anunțurile generale de concurs, cum sunt anunțurile de concurs în litigiu, se încadrează la articolul 4 din Regulamentul nr. 1 sau la articolul 1 alineatul (2) din anexa III la Statutul funcționarilor, este suficient să se constate că această din urmă dispoziție prevede în mod expres că, pentru concursurile generale, trebuie să fie publicat un anunț de concurs în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

71 În consecință, fără a fi necesar să se stabilească dacă un anunț de concurs este un text cu aplicabilitate generală în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 1, este suficient să se constate că, potrivit articolului 1 alineatul (2) din anexa III la Statutul funcționarilor coroborat cu articolul 5 din Regulamentul nr. 1, care prevede că *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* se publică în toate limbile oficiale, anunțurile de concurs în litigiu ar fi trebuit să fie publicate integral în toate limbile oficiale.

72 Întrucât aceste dispoziții nu prevăd excepții, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept reținând la punctul 85 din hotărârea atacată că publicarea ulterioară a modificărilor din 20 iunie 2007 și din 13 iulie 2007, care nu cuprindeau decât informații succinte, a remediat lipsa publicării integrale în respectivul Jurnal a anunțurilor de concurs în toate limbile oficiale.

73 În orice caz, chiar dacă aceste modificări conțineau anumite informații referitoare la concurs, pornind de la presupunerea că cetățenii Uniunii Europene citesc *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* în limba lor maternă și că această limbă este una dintre limbile oficiale ale Uniunii, un candidat potențial a cărui limbă maternă nu era una dintre limbile în care s-au publicat integral anunțurile de concurs în litigiu trebuia să își procure Jurnalul în una dintre aceste limbi și să citească anunțul în această limbă înainte de a decide dacă intenționează să își depună candidatura la unul dintre concursuri.

74 Un astfel de candidat era dezavantajat față de un candidat a cărui limbă maternă era una dintre cele trei limbi în care au fost publicate integral anunțurile de concurs în litigiu, atât în ceea ce privește înțelegerea corectă a acestor anunțuri, cât și în ceea ce privește termenul pentru pregătirea și pentru trimiterea candidaturii la aceste concursuri.

75 Acest dezavantaj este consecința diferenței de tratament pe motive de limbă, interzisă de articolul 21 din cartă și de articolul 1d alineatul (1) din Statutul funcționarilor, determinată de aceste publicații. Articolul 1d prevede la alineatul (6) că, respectând principiul nediscriminării și principiul proporționalității, orice limitare trebuie justificată în mod obiectiv și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul.

76 Comisia a explicat în ședință că noua practică de publicare limitată a anunțurilor de concurs devenise necesară ca urmare a volumului de lucru rezultat din aderarea noilor state la Uniunea Europeană în anii 2004 și 2007 și, în special, ca urmare a creșterii bruște a numărului de limbi oficiale, în timp ce EPSO nu dispunea de suficiente resurse de traducere. În ședință s-a susținut, totuși, că respectiva practică de publicare nu pare să fie legată de aderări, întrucât aceasta era constantă, textele anunțurilor de concurs aveau un caracter repetitiv care nu trebuia să constituie, prin urmare, un volum de lucru insurmontabil, iar problemele materiale privind resursele de traducere trebuiau să fie evaluate comparativ cu dreptul tuturor cetățenilor Uniunii de a lua cunoștință de anunțurile de concurs în aceleași condiții.

77 În consecință, practica publicării limitate nu respectă principiul proporționalității și constituie, așadar, o discriminare pe motive de limbă, interzisă de articolul 1d din Statutul funcționarilor.

78 Rezultă din toate aceste elemente că Tribunalul a săvârșit erori de drept, întrucât a considerat că nici articolul 1 alineatul (2) din anexa III la Statutul funcționarilor coroborat cu articolul 5 din Regulamentul nr. 1, nici articolul 1d din respectivul Statut nu au fost încălcate în cadrul publicării anunțurilor de concurs în litigiu.

Cu privire la ultimele patru motive, referitoare la limbile impuse ca a doua limbă, pentru comunicările cu EPSO și pentru examene

79 Republica Italiană, deși admite că multilingvismul integral ar putea afecta eficacitatea muncii în instituții, critică lipsa unor norme clare, obiective și previzibile în ceea ce privește alegerea celei de a doua limbi în care se desfășoară concursurile, situație care nu ar permite unui candidat să se pregătească pentru examene. Republica Italiană susține, pe de altă parte, că obligația de a prezenta concursul în a doua limbă constituie, în realitate, o formă inadecvată de preselecție, întrucât, potrivit acesteia, un candidat ar trebui să fie selecționat mai întâi pe baza competențelor sale profesionale și ulterior pe baza cunoștințelor sale lingvistice.

80 Comisia a susținut în ședință că cele trei limbi alese sunt cel mai utilizate în cadrul instituțiilor, și aceasta de mult timp, iar dintr-un studiu al EPSO reieșea că, între anii 2003 și 2005, mai precis într-o perioadă în care candidații puteau alege a doua limbă, mai mult de 90 % dintre candidații la concursuri au optat pentru limba germană, engleză sau franceză ca a doua limbă. Pe de altă parte, Comisia a arătat că indicarea limbilor de concurs în anunț permite candidaților să se pregătească pentru examene.

81 În această privință, după cum s-a amintit la punctul 67 din prezenta hotărâre, articolul 1 din Regulamentul nr. 1 desemnează 23 de limbi nu numai ca limbi oficiale, dar și ca limbi de lucru ale instituțiilor Uniunii.

82 Pe de altă parte, articolul 1d alineatul (1) din Statutul funcționarilor prevede că orice discriminare întemeiată, printre altele, pe limbă este interzisă în aplicarea respectivului Statut. Potrivit alineatului (6) prima teză al acestui articol, orice limitare a principiilor nediscriminării și proporționalității trebuie justificată în mod obiectiv și rezonabil și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul.

83 În plus, articolul 28 litera (f) din Statutul funcționarilor prevede că nimeni nu poate fi numit funcționar dacă nu face dovada cunoașterii aprofundate a uneia dintre limbile Uniunii și a cunoașterii satisfăcătoare a unei alte limbi a Uniunii. Deși această dispoziție precizează că cunoașterea satisfăcătoare a unei alte limbi este cerută „în măsura necesară exercitării atribuțiilor” care îi revin candidatului, aceasta nu menționează criteriile care pot fi luate în considerare pentru a limita alegerea acestei limbi dintre cele 23 de limbi oficiale.

84 Desigur, potrivit articolului 1 alineatul (1) litera (f) din anexa III la Statutul funcționarilor, anunțul de concurs poate specifica eventual cunoștințele lingvistice cerute de natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate. Cu toate acestea, din această dispoziție nu rezultă o autorizare generală de a deroga de la cerințele articolului 1 din Regulamentul nr. 1.

85 Dispozițiile menționate anterior nu prevăd, așadar, criterii explicite care să permită limitarea alegerii celei de a doua limbi, fie la cele trei limbi impuse de anunțurile de concurs în litigiu, fie la alte limbi oficiale.

86 Trebuie adăugat că instituțiile vizate de anunțurile de concurs în litigiu nu sunt supuse unui regim lingvistic specific (a se vedea, în ceea ce privește regimul lingvistic al OAPI, Hotărârea din 9 septembrie 2003, Kik/OAPI, C-361/01 P, Rec., p. I-8283, punctele 81-97).

87 Trebuie să se verifice, totuși, dacă cerința cunoașterii uneia dintre cele trei limbi în discuție ar putea fi justificată, după cum susține Comisia, de interesul serviciului.

88 În această privință, reiese din toate dispozițiile de mai sus că interesul serviciului poate constitui un obiectiv legitim care să poată fi luat în considerare. În special, după cum s-a menționat la punctul 82 din prezenta hotărâre, articolul 1d din Statutul funcționarilor permite limitări ale principiilor nediscriminării și proporționalității. Trebuie, totuși, ca acest interes al serviciului să fie justificat în mod obiectiv și ca nivelul cunoștințelor lingvistice cerut să se dovedească proporțional cu nevoile reale ale serviciului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iunie 1975, Küster/Parlamentul European, 79/74, Rec., p. 725, punctele 16 și 20, precum și Hotărârea din 29 octombrie 1975, Küster/Parlamentul European, 22/75, Rec., p. 1267, punctele 13 și 17).

89 La punctul 126 din hotărârea atacată, Tribunalul a reținut că „este cert” că alegerea celor trei limbi care pot fi utilizate ca a doua limbă pentru a participa la concursuri și la examene corespunde cerințelor interne ale administrației. Cu toate acestea, Tribunalul nu numai că nu și-a motivat afirmația, dar a constatat, în plus, că o astfel de motivare din partea administrației nu este necesară.

90 În această privință, trebuie subliniat că normele care limitează alegerea celei de a doua limbi trebuie să prevadă criterii clare, obiective și previzibile, astfel încât candidații să poată cunoaște în timp util cerințele lingvistice necesare pentru a se putea pregăti pentru concursuri în cele mai bune condiții.

91 Or, astfel cum s-a amintit la punctul 67 din prezenta hotărâre, instituțiile vizate de concursuri nu au adoptat niciodată norme interne potrivit articolului 6 din Regulamentul nr. 1. Pe de altă parte, Comisia nu a invocat nici existența altor acte, cum ar fi comunicări, care să prevadă criteriile pentru limitarea alegerii unei limbi ca a doua limbă pentru a participa la concursuri. În sfârșit, anunțurile de concurs în litigiu nu cuprind nicio motivare care să justifice alegerea celor trei limbi în discuție.

92 Contrar susținerilor Comisiei, Hotărârea Hendrickx/Consiliul, citată anterior, nu confirmă argumentul potrivit căruia interesul serviciului ar putea justifica cerința cunoașterii limbii germane, engleze sau franceze, care apare în anunțurile de concurs în litigiu. Astfel, în timp ce aceste anunțuri de concursuri generale se adresau resortisanților Uniunii care, în cea mai mare parte, nu erau familiarizați cu instituțiile, Hotărârea Hendrickx/Consiliul privea un anunț de concurs intern deschis funcționarilor și agenților încadrați într-un post din cadrul Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene și care aveau cel puțin cinci ani de vechime în activitate în cadrul Comunităților. Pe de altă parte, atribuțiile care trebuie îndeplinite erau descrise în mod precis, ceea ce permitea funcționarilor și agenților din cadrul Secretariatului General să înțeleagă justificarea limbilor cerute pentru examene, iar Tribunalului, să își exercite controlul cu privire la alegerea acestor limbi.

93 În condițiile în care poate fi invocat un obiectiv legitim de interes general, iar existența sa poate fi demonstrată, trebuie amintit că o diferență de tratament pe motive de limbă trebuie, în plus, să respecte principiul proporționalității, mai precis, să poată realiza obiectivul urmărit și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 decembrie 2005, ABNA și alții, C-453/03, C-11/04, C-12/04 și C-194/04, Rec., p. I-10423, punctul 68).

94 Conform articolului 27 primul paragraf din Statutul funcționarilor, recrutarea funcționarilor trebuie să vizeze asigurarea angajării funcționarilor cu cel mai înalt nivel de competență, de eficiență și de integritate. Întrucât acest obiectiv poate fi mai bine salvgardat în cazul în care candidaților li se permite să susțină examenele de selecție în limba lor maternă sau într-o a doua limbă pe care consideră că o cunosc cel mai bine, revine în această privință instituțiilor sarcina de a evalua comparativ obiectivul legitim care justifică limitarea numărului de limbi în care se desfășoară concursurile și obiectivul identificării candidaților cu cel mai înalt nivel de competență.

95 Comisia a susținut în ședință că candidații aveau posibilitatea de a se pregăti după publicarea anunțului de concurs. Trebuie menționat, cu toate acestea, că perioada cuprinsă între publicarea fiecărui anunț de concurs în litigiu și data examenelor scrise nu permite în mod necesar unui candidat să dobândească cunoștințele lingvistice suficiente pentru a-și demonstra competențele profesionale. În ceea ce privește posibilitatea de a învăța una dintre cele trei limbi în perspectiva unor concursuri viitoare, aceasta presupune ca limbile impuse de EPSO să poată fi determinate cu mult timp înainte. Or, lipsa unor norme precum cele menționate la punctul 91 din prezenta hotărâre nu garantează în niciun mod permanența alegerii limbilor în care se desfășoară concursurile și nu permite nicio previzibilitate în domeniu.

96 Pe de altă parte, cunoștințele lingvistice ale funcționarilor sunt un element esențial al carierei lor, iar autoritățile împuternicite să facă numiri dispun de diferite mijloace pentru a controla aceste cunoștințe și eforturile de care dau dovadă funcționarii pentru a pune în practică aceste cunoștințe și pentru a dobândi, eventual, noi cunoștințe. Acest lucru rezultă în special din articolul 34 alineatul (3) din Statutul funcționarilor, referitor la stagiu, și din articolul 45 alineatul (1) din Statutul respectiv, referitor la criteriile de promovare. Importanța cunoștințelor lingvistice a fost, de altfel, consolidată prin reforma din 1 mai 2004, introdusă prin Regulamentul nr. 723/2004, întrucât, conform articolului 45 alineatul (2) din Statut, funcționarul are, din acest moment, obligația de a demonstra, înainte de a i se acorda prima promovare după recrutare, capacitatea de a lucra într-o a treia limbă dintre cele menționate la articolul 314 CE.

97 În această privință, revine, așadar, instituțiilor sarcina de a evalua comparativ obiectivul legitim care justifică limitarea numărului de limbi în care se desfășoară concursurile și posibilitățile de învățare de către funcționarii recrutați, în cadrul instituțiilor, a limbilor necesare pentru interesul serviciului.

98 Rezultă din aprecierile expuse la punctele 81-97 din prezenta hotărâre că elementele furnizate de Comisie Tribunalului nu permiteau un control jurisdicțional care să aibă ca obiect verificarea aspectului dacă interesul serviciului constituia un obiectiv legitim care să justifice derogarea de la regula prevăzută la articolul 1 din Regulamentul nr. 1. În consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.

99 Nu este necesară pronunțarea asupra celorlalte motive și argumente invocate cu privire la a doua limbă impusă pentru concursuri.

100 Rezultă din toate aceste elemente și în special din cuprinsul punctelor 78 și 98 din prezenta hotărâre că hotărârea atacată trebuie anulată.

Cu privire la acțiunile în primă instanță

101 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.

102 În prezenta cauză, pentru motivele expuse mai sus și, în special, pentru

— încălcarea articolului 1 alineatul (2) din anexa III la Statutul funcționarilor coroborat cu articolul 5 din Regulamentul nr. 1 și

— încălcarea principiului nediscriminării pe motive de limbă, menționat la articolul 1d din Statutul funcționarilor,

trebuie să se anuleze anunțurile de concurs în litigiu.

103 După cum a propus avocatul general la punctele 115 și 116 din concluzii și pentru protejarea încrederii legitime a candidaților selecționați, nu este necesar să se repună în discuție rezultatele acestor concursuri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

104 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

105 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

106 Republica Italiană solicită obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii în primă instanță și procedurii de recurs. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, trebuie să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Republica Italiană și să suporte propriile cheltuieli efectuate în primă instanță și în recurs.

107 Articolul 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, de asemenea aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acest regulament, prevede că statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În conformitate cu această dispoziție, trebuie decis că Republica Elenă și Republica Lituania suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 13 septembrie 2010, Italia/Comisia (T-166/07 și T-285/07).

2) Anulează anunțurile de concursuri generale EPSO/AD/94/07, privind constituirea unei liste de recrutare de administratori (AD 5) în domeniul informării, comunicării și mass-media, EPSO/AST/37/07, privind constituirea unei liste de recrutare de asistenți (AST 3) în domeniul comunicării și informării, și EPSO/AD/95/07, privind constituirea unei liste de recrutare de administratori (AD 5) în domeniul științelor informației (bibliotecă/documentare).

3) Comisia Europeană suportă cheltuielile de judecată efectuate de Republica Italiană și propriile cheltuieli de judecată efectuate în primă instanță și în recurs.

4) Republica Elenă și Republica Lituania suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături